

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

As „UJ KELET” telefonjai

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal — — — 977
Zs. N. Sz. — — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI HAVILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 450

Félévre — — 240

Negyedévre — — 130

Egy hónapra — — 45

Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 2 lej

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — 12 ck

Egy szám — — 1 ck

VI. évfolyam, 33. szám

Cluj -- Kolozsvár, 5683. Niszán 11.

1923. március 28. Szerda

Meghalt Sarah Bernhardt

Párisból jelentik: Sarah Bernhardt hétón este nyolc órakor fiának, Mauricek karjai között meghalt. A nap folyamán többször kapott morfiuminjekciót, úgy hogy fájdalmai nem voltak. Az utolsó órákban alig tudott magáról.

Hatvan évig játszotta az életet. Ő volt az isteni Sára, Franciaország legnagyobb tragikája. Tegnap este nyolckor, amikor Páris valamennyi színházában szétszaladtak a függönyök, ő befejezte utolsó szerepét. Ez volt a legszebb szerepe, a legnagyobb s a legvégtelenebb: halálal végződött. Az egykori kis zsidó lány, Rosine Bernhardt, aki a szent kereszttségben vette fel az ősaanya nevét, Maurice fiának karjai közt aludt el. Nem voltak fájdalmai se félelmei, ő megszolgált a nyugalmas halált. Hatvan év alatt hányszor torzult el az arca az utolsó kinoktól! Hányszor szenvedte keresztül a haladokló gyötrelmeit! Tizezerszer vagy még többször. Hogy milyen megrendítően csinálta, csak a milliónyi néző mondhatná el, aki veleszenvedte az élet tragédiáit. Próza és vers volt a lényege, költészet és valóság. Egyszer a mozivászonra játszott és meghalt. Hogy végignézte a halálát, elájult. Hiszen ez maga a tény és a bizonyosság! Azóta nem mert többé vászon elé állni.

Erős lélek volt, a nagy talentumok konok akarataival. Olyan, mint a forrás, amelynek át kell lyukasztani a sziklát, hogy kijusson a szabadba. Tizenhat éves, amikor megnyeri a tragikai díjat, de első szereplése, az Iphigenia című szerepében, nem ragadja magával a sikert. De meg kell hogy hódítsa a lelkeket. Vár egy-két évig, érik és győz. És készen fut be milliók szívébe és idegletébe. Neve Páris ajkára kerül és egész Franciaország látni akarja. Még el Rachel, a nagy zsidó tragika s már megvan a másik Rachel, akit Sarahnak hívnak És látni akarja őt egész Európa, mert benne csupánosodik egész Európa, az egész emberiség. Ő a szenvedő emberasszony. S a végén maga a szenvedő ember. Az asszonyok síró-fájó élete után megmutatja a síró-fájó, hezitáló embert. Shakespeare lelkéből megszületett Hamlet, de Sarah Bernhardt lelkében emberré formálódott. És Rostand Aiglonját is ő hordozza a szíve alatt és ő érleli fájdalmas, tragikus, életbe szerelmes, élni-nem-tudó hőssé. Egy világra diktálja az emberi tragikumot s ahogy ő érzi, úgy érzi hatvan évén át mindenki.

Zsidónak született és zsidóként halt meg. Közben Franciaország legnagyobb asszonya. A lába előtt viharzanak el a legnagyobb sikerek s egy nagy szerencsétlenség éri. Autószalad át az uccán, letépi két erős lábát, amelyen olyan biztosan állott meg a színpadon. Amputálják, műlábát kap. Mindenki azt hiszi, bucsút mond a színpadnak. Nem megy. Talentuma és akarateréje ottmarasztja. S még így is verhetetlen. Az ember ábrázolásához test se kell, csak lélek, az ő embere, aki a testen keresztül fejezi ki magát, lélek és nem test. S a nyomorék Sarah Bernhardtól senkise tudja többé, hogy nyomorék; aminthogy azt se tudni róla, hogy matróna. Amikor a deszkákon van fiatal, mint a halhatatlanság és halhatatlan, mint az ifjuság. Szinte nincs is testhez kötve: gumilábon is az egész, a teljes ember, a tökéletes ember, aki a lélekből sír és lelkeket megrikat.

Akinek annyi mélysége volt a tragikum felé, élete alkonyán váratlanul megéri lelke

tragikumát. Zsidó vagyok! Egy-két füzetecske kerül a kezébe és felfigyel. Egy nép tragédiája vonaglik rajta át, förgöttegesen, ahogy eddig csak az egy-lélek tragédiája érintette. Hozzá sohasem ért el a zsidó tragédia, ő francia volt hetvenhét évig, a legnagyobb francia hatvan évén át. De egy évvel a halála előtt feleszmél. Mi teszi őt a legnagyobb tragikává? Mi sir öbelöle? Mi lelke mélyén a fájdalom? Sors, ami nincs benne a daloló francia lélekben. A zsidó mult fáj fel az ő idegeiben, hányzor halhatott mártírhalt és hányzor élhetett mártírellet! Amikor a vásznon meghalni látta magát, talán a dedapját látta a máglyán vagy a kizókamrák fáklyafényében. Zsidó vagyok, sikolt fel benne vér és ideg, egy szenvedő

kodorgó, hánytvetett nép gyermeke, zsidó vagyok!

Ez életének legszebb ébredése. Egy hetvennyolcéves matróna új tavasza. És ami ezentul történik, csak egy esztendőcske, de annyi mint a hatvan, amelyet Franciaországnak adott. Utrakél, játszik, beszél, felolvas, propagál, Zsidóországot akarja helyreállítani a szenvedő népnek. Gyűjt és ad, odaadja utolsó évét. A legszebb, amit tehetett. Megfizette a zsidóságnak a leckepezt. S hogy meghalt, mi is nagyaink közé tesszük a hamvait, szívünk Pantheonjában s azt mondjuk, amit utolsóelőtti szerepében mondtak rá: Adassa rá fehér tábornoki egyenruháját.

Kaczér Illés

Németország leverte a második nagy puccsot

Fegyveres munkásosapatok vonultak fel az egész országban a puccsisták ellen. A reakciós szabadságpártot feloszlották. Antantszocialista-gyűlés Berlinben a puccs közepette. A Ruhr-vidéken rálöttek két francia tisztre

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az Uj Kelet tegnapi számában már hírt adott arról, hogy a bajorországi fascisták, összefogva egész Németországban a velük egyértelmű szabadságpártiakkal, vasárnap puccsot kíséreltek meg a német köztársaság ellen. Mai távirataink a puccs teljes megküszítéséről számolnak be, ami úgy vált lehetségessé, hogy a Németország összes köztársasági érzelmi pártjai, összefogtak, hogy a puccs végrehajtását megakadályozzák. Németország egész munkássága fegyverben áll, München egy szólnan egyetlen táborhelyé változott és még a csendes Thüringiába is munkásörjáratok érkeznek. Németország, a Kapp-puccs után, a második nagy főpróbát állotta ki és ezuttal még sikeresebben mint első ízben, mert most a reakciók ez újabb támadásának visszaverése az antantállamok éppen Berlinben üléselő zocialista vezetőinek buzdítása és tapsvihara mellett ment végbe.

A puccs letöréséről a következő részletes tudósításunk számol be.

Felfegyverezték a munkásokat

Berlin, március 27. A berlini közvéleményt a Ruhr-kérdés mellett legjobban a bajorországi új puccskísérelt és ezzel kapcsolatosan a szabadságpárt feloszlata izgatja. A szabadságpárt programja többé-kevésbé azonos a fascisták programjával. A Volkswehr csaknem teljes számmal a szabadságpárt mögött áll. Simmering kijelentette, hogy a jobboldali pártok katonai szervezeteinek lefegyverzését minden erővel végrehajtja, de nem engedi meg a munkásosapatok felfegyverzését sem. Valójában azonban a munkásosapatok felfegyverzése folytonosan tart. Lehetséges, hogy a szabadságpárt ügye útközött ponttá válik a porosz és a birodalmi kormány között. A két kormány iránya eddig is majdnem teljesen ellentétes volt. A puccskísérelt hatása alatt a szociáldemokraták összefogtak a kommunistákkal, Szászországban már együtt is működnek. A szabadságpárt parlamenti képviselői beadványt intéztek a birodalmi belügyminiszterhez, amelyben abbéli reményüknek adnak kifejezést, hogy a belügyminiszter minden eszközzel helyreállítja és megvédi a képviselők alkotmányos jogait, amelyeket a porosz belügyminiszter súlyosan megsértett. A „Berliner Tagblatt” jelentése szerint a német szabadságpártot a birodalmi minisztérium Thüringiában is feloszlatta.

Bécs, március 27. Berlini jelentés szerint Bajorország munkáspártja negyven kerületben zászlóaljakra szervezte be híveit. A német kormány cen-

zurázott levelekből értesült, hogy Hitler vasárnapra puccsot tervezett. Nürnbergből és Regensburgból hatalmas csapatok érkeztek Münchenbe. A város valóságos táborozás képét mutatja. Általános vélemény szerint a kormány az utolsó pillanatban akadályozta meg a puccsot.

Antant-szocialisták üléseztek Berlinben

Berlin, március 27. A szövetséges hatalmak szocialista parlamenti pártjainak kiküldöttjei befejezték a német szociáldemokrata pártvezetőséggel folytatott tanácskozásukat és elhatározták, hogy az értekezletet husvét után Párisban folytatják, amikor is végleges határozatot hoznak. A berlini megbeszélések folyamán megegyeztek abban, hogy minden szocialista erő összefog a német jóvátételi öszszeg olyan megállapításában, amely biztosítja Franciaország ujjaépítését, de számol Németország fizetési képességeivel is. A párisi tanácskozáson már Macdonal és Thomas is résztvesznek.

A szövetséges szocialisták berlini konferenciával egyidejűleg Angliában is elhangzott egy rokon-szenves szó Németországról. Londonban ugyanis Hamilton tábornok a Woolwich-klubban tartott beszédében kijelentette, hogy a népszövetség a legjobb példa arra, hogy bomlik fel egy egyesülés hiányos organizáció folytán. Az Egyesült-Államok távolmaradása sokkal kevésbé káros, mint Németországnak a népszövetségből való kizárasa. Európának tökéletes népszövetséggel kell bírnia, amelyben minden nép előterjeszheti ügyeit és nemzetközi döntést kérhet.

Megszállott területen tilos a német lapok olvasása

Az amugy is ingerelt Németországot a ruhr-vidéki események tovább izgatják. Tulajdonképen a Ruhr-események táplálják a bajorországiak sovén hangulatát és izzasztják puccsig a német hazafiakat. Ujabbban is, mint Dortmundból jelentik, a castropi francia törvényszék hat hónapi fogházra és egymillió márka pénzbüntetésre ítelt egy városi hivatalnokot, mert berlini újságot olvasott. Tudvalevőleg a megszállott területeken eltiltották a birodalmi lapok olvasását, de ez az első eset, hogy valaki ezért elítéltek. Düsseldorf értesítés szerint Wittenben két francia tisztre egy ismeretlen ember több revolverlövést adott le, de eredménytelenül. A tettes elmenekült.

A Keren Hajjeszód jövedelmei 1923 februárjában

Ez év februárjában összesen huszonnégy országból 30,052.18.9 font livrestering folyt be a Keren Hajjeszód központi irodájába. Ebben az összegben benne foglaltatik az a 8823.75 dollár is, amelyet a kanadai Hádassa-szervezet a palesztinai chalucok részére adományozott.

A Londonban lakó oroszországi származású zsidók Keren Hajjeszód Bizottsága ugyancsak februárban kezdte meg tevékenységét és eddig 1000 font livresteringet gyűjtött össze.

A romániai (regátbéli) Keren Hajjeszód-kampány nagy energiával folyik és eddig Nagyrománia területéről a regátbeliek küldötték be a legtöbb pénzt. Hónapról-hónapra rendszeresen szedik be és küldik el a Keren Hajjeszód Központi Bizottságának az összegeket.

Szokolov jelenleg Lengyelországban tartózkodik. Szokolov lengyelországi útja ugyancsak szoros összefüggésben áll az ottani Keren Hajjeszód-akcióval és az ő személyes jelenléte előre is biztosítja azt, hogy a lengyelországi Keren Hajjeszód-munkálatok az eddiginél is nagyobb erővel és eredménnyel fognak folytatódni.

Itt közöljük a Keren Hajjeszód részére 1923. év februárjában befolyt összegeket országok szerint.

Ország	Összeg
Amerika	16.860.2.11 Livrefont
Kanada	2.997.5.2 "
Románia (Regát)	1.925.— "
Angolország	1.008.— "
Délafrika	1.000.— "
Londoni orosz menekültek	1.000.— "
Argentína	998.0.11 "
Csehszlovákia	769.0.5 "
Hollandia	759.1.10 "
Bulgária	634.4.0 "
Litvánia	501.16.3 "
Esztlend	428.10.8 "
Lengyelország	259.17.2 "
Németország	214.4.11 "
Chille	200 — "
Bukovina	170.19.3 "
Lettland	114.6.7 "
Brazília	91.8.6 "
Franciaország	57.1.3 "
Ausztria	57 — "
Kína	38.18.11 "
Keletgalícia	35 — "
Belgium	20 — "
Danzig szabad város	3 — "
Összesen	30,052.18.9 Livrefont

A zsidóság helye a világtörténetben

Irtá Melamed Sámuel (2)

A régi mondás szerint ugyan: ex oriente lux. De érdekes dolog megfigyelni, hogy csaknem minden nagy gondolat, melyet a keletől kaptunk, — a zsidó profétizmus és a görög kalokogathia¹⁾ kulturideáján kívül, — csupa sötét gondolat, minthacsak temetőben, éjfél órán szülte volna őket a génusz. Nemcsak a schopenhaueri pesszimizmus, illetve a brahma-buddhista gondolat, hanem Nietzsche „vidám ujjajövele” is mélysegesen sötét gondolat. Ha a történet valóban nem más, mint egy hosszú és szenvedésekkel teli kerülőút, hogy egynéhány nagy embert kitermeljünk, akkor bizonyára nem érdemli meg, hogy tovább folytattassék. A keresztény világfelegyezés szerint az ember földi életének nincs semmi értelme és célja és az emberek olyan rosszak és annyira bűnbán-terhesek, hogy magának isten fiának kellett jönnie és meghalnia, hogy a bűnökkel terhelt embereket megváltsa bűneiktől — és amint látjuk még csak nem is sikerült neki. Mert az emberek manapság éppen olyan rosszak és bűnökkel terhesek, mint ennekelőtté.

Plátó is, a görög szellemnek ez a legmagasabb csúcspontja, már olyan hangokat üt

¹⁾ Kalokogathia, görög kulturfogalom. Anyait jelent, hogy szépek és jónak lenni egyszerre.

A kimutatásban Erdély egyelőre nem szerepel. Ez annak tudható be, hogy az erdélyi Keren Hajjeszód-mozgalom egyelőre még nem tudott teljes erővel megindulni, mindamellett, hogy egyes helyeken az erdélyi zsidóság máris önfeláldozó készséggel járul hozzá adományával a Keren Hajjeszódhoz.

A Keren Hajjeszód összes bevételei tehát 1923. év február végéig 753,008.17.5 font, ami a mi pénzmenünkre átszámítva kerekszámában nyolcszázmillió lejt jelent. Ezt a tekintélyes összeget a világ zsidósága alig két esztendő alatt adta össze Palesztina felépítésére. A gyűjtés természetesen a legnagyobb erővel folyik, mert az előre meghatározott minimális összeg, melyet erre a célra össze kell gyűjteni, huszonötmillió font livrestering.

— A Jehudit mazkir-akciója. Megirtuk, hogy a Jehudit Zsidó Nők Kultúregyesülete köriratban fordult mindazokhoz, akik át tudják érezni a zsidó ifjuság neveltetési problémáinak nagy fontosságát. A körirat közvetlen hangjának, megindító intenciójának hozzá kell férnie minden zsidó szívéhez. Testvér — mondja a körirat — mi nem tudunk tovább tétlenül lenni. Ha hozzánk jössz, látod a nyomorában is büszke zsidó diákokat, akik koplal és fázik, aki rongyos és sápadt, de akinek a zsidó társadalom legfeljebb alamizsnát adott. Ti asszonyok, akik anyák vagytok és ti leányok, kiknek testvérei vannak, gondoljatok az egész országból itt nyomorgó fiataljainkra és akkor érezni fogjátok, mint ahogy mi érezzük: intézményt kell teremteni, ahol otthonra talál szegény és gazdag, ahol a mi gondoskodásunk megőrzi ifjuságunkat, derült kedélyüket, hol a nyomor és kétségbeesés nem kergeti őket a bűn és a züllés útjára. Testvér, nézz szíjjel az országban: a zsidó iskolák kapui egymásután zárulnak be. Amiről ezelőtt szó sem lehetett, ma általános jelenség: a zsidó analfabeták száma napról-napra nő. Ime a legsürgősebb feladatok, melyek vádlón merednek felénk. Ifjuságunk szükségleteivel szemben eddig közömbösök voltunk, mi zsidónők, kik mindenkoron kivettük részünket mindenféle társadalmi akcióból, felekezeti és nemzeti különbség nélkül. Mi, akik ott voltunk mindenütt, ahol jót kellett tenni, ahol beteg és inségesen segíteni lehetett, éppen most lennünk hűtlének, amikor arról van szó, hogy dolgozzunk a mi gyermekeinkért, hogy egészségesek maradjanak, hogy szebb, emberibb és zsidó életmódot biztosítsunk számunkra? A megszívlelést érdemlő akcióhoz mindenkinek tehetségéhez képest hozzá kell járulnia. A mozgalom felől felvilágosítást szívesen ad a bizottság elnöke: Kertész Mártonné Cluj, Piata Unirii 9. sz., II. emelet.

meg, melyek az emberi szellem jövődó elhomályosulását anticipálják.

E négy világtörténelmi eszme közül, melyek mai kulturánk alapjait adják, három az árja faj alkotása, mindamellett, hogy kölcsönösen kizárják egymást. Különböző kutatók már gyakran megkísérelték az árja gondolatvilág keretén belül mutatkozó ellentmondások megoldását, de kevés sikerrel. Ha igaz volna az, amit Renau állított, hogy a történelemben uralkodó minden kultúra egyedül a faji ösztön alkotása, akkor hogyan lehetne megmagyarázni azt az ellentétet, mely Athén és Delhi, a görög és az ind lényeg, a kalokogathia és a nirvána¹⁾ között tátog? Ez a kérdés éppen úgy vonatkozik az absztrakt gondolatban, valamint a praktikus civilizáció megnyilvánulásaiban kiütő ellentétekre is.

Vizsgáljuk csak meg röviden az ind és a görög gondolat között fennálló lényeges különbséget. A keleti árjak a világban csak az általánosat látták és ismerték meg. A különálló, a sajátos, családok látszat volt csak előttük, tovasuhanó árnyék, melynek se célja, sem értelme. Ez az Általános, később a nirvána, a ködös Semmivé fejlődött. A valódi lét csak tévedés, látszat, csalás. Ugyanolyan mértékben amennyire a keleti árjak az Általános eszméjét

¹⁾ Nirvána a buddhista filozófiai ideál. Az individuális Én és az életkarat teljes legyőzése útján elért és az öntudaton és egyéni életen túl levő örök nyugalmi állapot. Teljes ellentéte az életörömmel teli görög, tehát ugyancsak árja származású kalokogathia fogalomnak.

Találkozás egy szakadék fölött

Irtá Franz Werfel

Vándor: Miért állasz itt az örvény szélén mosolygó arccal s nézel alá a zugó katlanba?

Zsidó: Vidám vagyok!

Vándor: Te? Vidám? És miért?

Zsidó: Vidám vagyok, mert e pillanatban szeretem az összes népeket!

Vándor: Szereted az összes népeket, te, a népek összességét, mely gyötör téged és megvet?

Zsidó: Igen, a népek összességét, mely gyötör és megvet engem.

Vándor: Hihetek neked?

Zsidó: Hihetsz! Midőn letekintettem ebbe a szakadékba, ahol annyi víz torlódik forgatagosan, mély álomban voltam.

Vándor: Miféle álomban voltál?

Zsidó: Amelyben nem lát már az ember és alig is hall már. Ahol a muzsikák fakadnak, ott voltam. A népek számos forrásait éreztem folydogálni. A tiszta ösdaloknál pihentem. És minden ösdal átfolyt a lelkemen és a lelkem valamennyit ismerte és sirt boldogságában.

Vándor: Tudsz te tele szívből sirni?

Zsidó: Tudtam. Mert, lásd, valamennyiőtökkel olyan rokon voltam ott és nem idegen jimmár.

Vándor: De hová lett a muzsikád, zsidó?

Zsidó: Hallgat, hallgat!

Vándor: Hol van?

Zsidó: A források, a zsenge ös-báránykák, körüláncoltak. Pihe-szelidsséggel szeretett, ugrándozott körül. Én pedig egy nagy, öreg pásztor voltam és mélyre-gondolkoztam, mélyre-élttem magam a buzgó forrásba, mely ott táncolt. És a szívem a meztelen ütőre volt, az őstorráson, mely vajudva dobálta fel magából a dal-báránykákat. Ekkor — szemrebbenésnyi időre elenyésztem. Mert a forrás kavargásában a rég elveszett bárányt láttam ugrándozni és eltűnni. Ugrándozik és tűnik a dalom, mely hallgat, ugrándoznak most még énekelhetetlen dalaim a kedves dalolás közepette.

— Uj püspökök a regátban. Bukarestből jelentik: Az ortodox egyház főpapai tegnap értekezletet tartottak a szenátusban, amelyen megbeszéltek a csütörtöki püspökvalasztást. Buzauba püspököt Niculescu esperest, Constanzába Calarciuc lelkészt, Baltizba Visariu Puiu címzetes püspököt, Galacba Mihalescu archimandritát, Romanba Tri-teanu esperest és Argesba Barladeanu archimandritát jelölték. A cetatea-albai püspökség betöltésére nézve még nem állapodtak meg. A parlament főpapi tagjai Scriban archimandrita jelöltségét támogatják, a kormány azonban politikai okokból ellene foglalt állást.

kifejtették, ugyanolyan mértékben termelték ki magukból a nyugati árjak a Különböző, a Sajátos eszméjét, az individualitás gondolatát, amint az a görög-római kulturában előttünk áll. Görögország istenség-köztársasága, a görög pólisz és a görög hérosz, akit a stoikusok a bölcsesség eszményképévé alakítottak át, illetve potenciáltak, csak úgy, mint a római egyéniség-gondolat, mely a római öröklési jogban találta meg lecsapódását és a római cézárok alakjai mind-mind különböző fokozatai és fénytörései az egyazon nyugati-árja individualitás-eszméknek. A keleti-árjak az evolúciót; a keleti-árjak a descens gondolatot, a nyugati-árjak az egyre emelkedő haladást; a keleti-árjak a pesszimizmust, a nyugati árjak az optimizmust.

A keleti-árjak a tiszta eszben a halál szervét látták, a nyugati árjak az élet eszközt. Az élet célja — így hirdették és tanították Delhiben — az, hogy az életet legyőzzük. Ez csak a megismerés által lehetséges. A tiszta ész arra való, hogy az élet látszólagosságát és csaló voltát megismerje. De a görögök, csak úgy mint a zsidók, az eszt az élet eszköztévé tették. Sokratesz, csak úgy mint a próféták, azt hirdették a világnak, hogy az élet értelme az igazságosság teljesítésében van, ami csak intellektuális megismerés útján lehetséges. A brahminizmus az érzelmeke birodalma, a hel-lénizmus az ész birodalma. Egyik félen romantika, másik félen intellektualizmus és klasszicizmus. Goethe és Schiller a görög, Schlegel és Schopenhauer az ind lényegbe mélyültek el.

(Folytatjuk.)

futását reform. napi ü. kotmán menti sége is jölelőre szavazá követke utó ó királyi hogy a kedjék. befejeze gel szár kormán amelyet orszá g uralkod bizalmá A táviratai

Bu többség alkotmán amelyhez A zsidók és Flores a zsidók Ezu zásban ré 8 ellen, A szavazá az ülése folytatták A s Bratianu nevében, :kotmány annak tör Az

Meg szavazása tottak a hogy a m tik és ell Vasránap Brailában delegátusol

A re tartóztatta gatóját, ak parlament Buka nap délelőt

Az „ Duca külüg volt, hogy kerrel végz szágnak sz elkészült al fogását és bármely or az altalaj reform jeler agitáció ne ta'omravágy nem egység A libe sikerült hely megjavítani

A hu Szin

Kétharmad többséggel megszavazták az alkotmányt

ismét hüzbombát dobtak a kamarába. Az ellenzék tovább folytatja a harcot az alkotmány ellen

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Bratianu műve, amellyel politikai pályafutását mintegy megkoronázta, az alkotmányreform, immár tető alatt van. A kamara tegnapi ülésén részleteiben is megszavazta az alkotmányreformot s ezzel az alkotmány parlamenti tárgyalása véget ért. A kétharmad többsége is megvolt a javaslatnak, a kormány jöelöre gondoskodott, hogy az ellenzék a szavazásnál ne lehessen jelen. Az erőszak vas-következettségével végrehajtott politikai akció utol-ó fejezete is lezajlott s most már csak a királyi szentesítés formalitása marad hátra, hogy az alkotmányreform törvényerőre emelkedjék. Az ellenzék azonban még nem látja befejezettnek az ügyet. Lankadatlan heveséggel szándékozik tovább folytatni a harcot a kormány és a megszavazott alkotmány ellen, amelyet semmiesnek tekint. Fel akarja rázni az ország közvéleményét s ezáltal meggyőzni az uralkodót, hogy Bratianu nem bírja a nemzet bizalmát.

A politika eseményeiről itt következnek távirataink.

Megszavazzák az alkotmányt

Bukarestből jelentik: A kamara ülésén a többség rögtönzött értekezlete után folytatták az alkotmányreform hátralevő szakaszainak tárgyalását, amelyhez Jorga, Jecu és Bratianu szóltak hozzá. A zsidók honosításáról szóló 133. szakaszt Mandrescu és Florescu tiltakozása ellenére elfogadták. Jorga a zsidók jogai mellett beszélt.

Ezután az alkotmányreformot névszerű szavazásban részleteiben is megszavazták, 262 szavazattal 8 ellen, vagyis a szükséges kétharmad többséggel. A szavazás ideje alatt a tribünről hüzbombát dobtak az ülésterembe. Az ülést rövid megszakítással folytatták.

A szavazás eredményének kihirdetése után Bratianu köszönetet mondott a kamarának a kormány nevében, Jorga pedig kijelenti, hogyha az új alkotmányt a király szentesíteni fogja, elismeri annak törvényességét.

Az ülés este nyolc órakor ért véget.

Az ellenzék éjszakai ülése

Még hétfőn éjszaka az alkotmányreform megszavazása után az ellenzék vezetési értekezletet tartottak a nemzeti párt klubjában. Elhatározták, hogy a megszavazott alkotmányt semmiesnek tekintik és ellene irányuló akciójukat folytatni fogják. Vasárnap nagy gyűléseket rendeznek Targovisteban, Brailában és Galacban, husvétkor pedig a vidéki delegátusok bevonásával a fővárosban.

Az „Aurora” igazgatója dobta a hüzbombát

A rendőrség tegnap éjjel tizenkét órakor le-tartóztatta Nicolaut, az „Aurora” című lap igazgatóját, akit azzal gyanúsítanak, hogy ő dobta a parlament ülésterembe a hüzbombát.

Bukarestből jelentik: Nicolau igazgatót tegnap délelőtt szabadon bocsátották.

A külügyminiszter az alkotmányról

Az „Adeverul” mai száma intervjút közöl Duca külügyminiszterrel, aki szerint nyilvánvaló, volt, hogy az ellenzék által indított kampány balsikerrel végződik. Az egész világ tudja, hogy az országnak szüksége van új alkotmányra, a most elkészült alkotmány pedig fedi a közvélemény fel-fogását és demokratikus intézkedéseivel felette áll bármely ország alkotmányának. Ez áll elsősorban az altalaj és az erők kisajjítására. Mindkét retortum jelentékeny lépést jelent előre. Az ellenzéki agitáció nem támaszkodik szilárd alapra és a hatásmaradványok koalíciója fel fog robbanni, mert nem egységes elvek vezetnek.

A liberális kormány szorgalmas munkájának sikerült helyreállítani az ország pénzügyi helyzetét, megjavítani a közlekedési eszközöket, végrehajtani

az agrárreformot, felépíteni számos iskolát, végetvetnie a különböző üzleteknek, egyesítene a közszolgálati ágakat és végül megszavaztatnia az alkotmányt és ezzel Románia presztizsét kifelé is emelni. A kormány az ország jövőjét nyugodtnak látja, a konszolidáció állandó, nincs munkanélküliség, a szociális problémák nem képeznek ütközőpontot. A költségvetés egyensúlyban van, az állam adósságai csökkentek és kisebbek mint bármely más győztes államban.

Duca azzal fejezte be az intervjút, hogy az ellenzék forradalommal való fenyegetőzése joggal mondható nevetségesnek.

A király holnap szentesíti az alkotmányt

Bukarestből jelentik: Kormánykörökből származó értesülés szerint a király holnap szentesíti az alkotmányt, amely a „Monitorul Oficial” csütörtöki számában fog megjelenni. A kormány holnap terjeszti a parlament elé a tisztíftetések emeléséről szóló törvényjavaslatot.

Az ellenzék nem vesz részt a költségvetési vitában

Bukarestből jelentik: Az ellenzék nem vesz részt a költségvetés vitájában sem s csak csütörtökön jön be a parlamentbe, az interpellációk előterjesztése végett.

A szenátusban névszerűen is megszavazták az alkotmányt

A szenátus ülését délután háromnegyed-nyelgykor nyitotta meg Ferichide elnök. Jelen vannak a kormány összes tagjai és számos képviselő.

— Ma március 27-én van negyvenhat éve annak, — jelenti be az elnök, megnyitójában — hogy Románia függetlenségét proklamálták.

A teremben jelenlévők felemelkednek és percekig tapsolnak.

Ezután névszerű szavazás alá vették az alkotmányreformot. Százharminckilencen szavaztak, ezek közül százharmincötten mellette, ketten pedig ellene. Ketten nem szavaztak. A kisebbségi szenátorok közül csak a zsidó szenátorok szavaztak az alkotmány mellett. Möller szenátor a svábok, Poloni szenátor a szászok nevében szavazott az alkotmány ellen.

A szavazás után Bratianu miniszterelnök emelkedett szólásra és a következő ünnepélyes szavakat mondotta:

— A mai nap nemzeti ünnep. Mindenki, aki jó honpolgár, meg kell hogy érezze ezt. Nemcsak a ma élők, az utókor is elismeri majd érdemünket, amiért a nemzetnek megfelelő alkotmányt adtunk. Köszönetemet fejezem ki a kormány nevében a főpapság iránt. Fogadja hálám a zsidó kisebbség is, amely szavazatával értésünkre adta, hogy ezekben a történelmi időkben számíthatunk rá. Kívánom, világosítsa be mindenkinek az öntudatát az új alkotmány. Emelkedjék mindenki a pártviszályok fölé és helyezkedjék az ország általános érdekeinek a magaslatára.

A beszéd után a miniszterelnök lehajolt és megcsókolta a közelében ülő Suciu metropolita kezét.

Konfliktus Svájc és Franciaország között

Bern, márc. 27. Svájcban kinos meglepetést keltett a francia kormány jegyzéke, amelyben követelte a szabadzónákra vonatkozó egyezség életbeléptetését, noha a svájci népszavazás az egyezmény ellen foglalt állást. A lapok pártkülönbség nélkül élesen elítélik Franciaország magatartását.

Rablógyilkos katonák a hadbíróóság előtt

Akik egy megyét végigraboltak

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Érdekes bűntgyben tartott ma tárgyalást a kolozsvári hadbíróóság Georgescu ezredes elnökelete alatt. A vádlottak Vaszyly Bobceanu és Konrad Sándor szökött katonák, akik a múlt év folyamán Szatmármegyében garázdálkodtak, amíg egy Felsőbányán elkövetett rablógyilkosság után elfogták és bevitték őket a kolozsvári katonai fogházba.

A tárgyalást délelőtt 10 órakor nyitotta meg az elnök. Felolvasták a vádiratot és utána megkezdtek a vádlottak kihallgatását. Elsőnek Vaszyly Bobceanut vezették be, aki az elnök kérdéseire beismerte, hogy 1922 márciusában Zilahról megszökött ezredétől és a szatmármegyei Szinerváraljára utazott. Ott ismerkedett meg Konrad Sándor katonaszökevényvel. Még megismerkedésük éjszakáján bezörgettek Frenkel Ignác korcsmárhoz, akitől szekeret és lovat kértek, hogy a szomszéd faluba hajtsanak. Frenkel megtagadta az ismeretlen emberek kérését, akik végül megelégedtek azzal, ha éjjeli szállást kapnak.

A korcsmáros bebocsátotta a két katonát és a felszerben helyezte el őket. Hajnalban kocszörgésre lett figyelmes, de már csak azt láthatta, hogy az ismeretlen vendégek a kocszival és lóval elvágtattak. Néhány nap mulva a szekeret megtalálták az országuton: a lovakat ugylátszik csak kocsni nélkül tudták értékesíteni.

Ezután több faluban követtek el apróbb-nagyobb betöréseket, rendszerint a korcsmárosoknál, akiknél a legtöbb pénzt sejtették. Rövidesen áttették székhelyüket Nagybanyára, ahol már üzletekkel foglalkoztak. Nem létező lovakat és buzát adtak el a kereskedőknek és a felpénzzel megszöktek. Egy alkalommal le is tartóztatták őket, de a bányai rendőrségtől még aznap megszöktek. Ilyen körülmények között kerültek Felsőbányára, ahol végső szükségéből ismét apróbb betöréseket követtek el. Egy este belopóztak Grünfeld Mór nagykereskedő lakására, ahol a leányán kívül senki nem volt otthon. A leány éppen olvasott, mikor észrevette, hogy a másik szobában valaki járkal. Azt hitte, hogy apja jött haza és nyugodtan olvasott tovább. Pár perc mulva azonban a betörők benyitottak hozzá és a megrémült leányt hallgatásra intve megkezdtek a szekrények felkutatását.

Közben érkezett haza Grünfeld Mór, aki először segítségért kiáltott, de amikor látta, hogy a betörőknél fegyver nincs, dulakodni kezdett velük. A dulakodás közben Konrad Sándor egy késsel sziven szurta Grünfeldet és elmenekült. A felsőbányai csendőrség elfogta őket és így kerültek a bíróság elé. A bíróság mindkét katonát három-három évi fegyházra ítélte.

Sürgöny!

A valódi ortodox של פסח

nagysurányi cukor

csak Bermann fűszer-nagykereskedésében kapható. Telefonsz. 76 Husvét i fűszerárak nagy tételben raktáron Cluj, Széchenyi-tér 39

A husvét i bárány mellé mindenki kap egy ingyen színházjegyet a Magyar Színház husvét hétfői Gyurkovics lányok és Bajadér előadására

Bővebbet az 5-ik oldalon

A Tarbut-műhelyek Asztalos-, olpész- és könyvkötő- munkát végeznek az iskola növédekéi

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Mialatt a nagyfejűek kulturproblémákon nyargalnak, míg a zsidó nevelésügyben az átcsoportosítás gondolata foglalkoztatja a szülőket és a tanügyi tényezőket, addig a Tarbut-iskolások egy dolgos csoportja, be nem várva az elméletek gyakorlatiá válását, máris neki fogott az ipari munkának.

Néhány hónapja, hogy a sómerek egyszerű eszközökkel, kéznél álló lehetőségekkel három műhelyt rendeztek be a Tarbut szuterénjében. Bizonyos, hogy ebből fog majd kifejlődni az a változás az erdélyi zsidóság nevelésügyében, amely ma politikai és gazdasági hatások alatt erjed és kialakulását keresi. Ma nem tudjuk, hogyan és milyen vonalon fog haladni az új kultúra, pontos rajzát nem adhatjuk még, de kétségtelen, hogy velejében zsidó lesz és izmosodását a fizikai munka fogja adni.

Valami megindító és szeretetreméltó van abban, hogy zsidó diákok a maguk kezdeséből a szórakozásra és pihenésre engedett időn belül gyalut, fűrészt, vagy dikicsét fognak és komoly nekigyürkőzéssel tanulják az ipart, figyelmesen, mint a matematikai órán, rajzolják ki a méreteket, vigyáznak a szögelésre, a munka tisztaságára és pontosságára. Önfegyelmi gyakorlatoknak lehetne tekinteni azt a csendes komoly munkát, ami a szűk helyiségekben végbemegy. Ezek a fiatalok átérzik magukban a jövőt és acélos akarattal és szent türelemmel, a zsidó intellektus lelket egyensúlyozó fölénytel csinálják itt a zsidók utját.

A Tarbut házában, az egyik régi szuterénben van elhelyezve egy sómércsoport otthonában az asztalosműhely. Fából való fal választja el az otthonától a műhelytől, ahol gyalupadok mellett Jakab Márton asztalosmester utasításai szerint dolgoznak leginkább a Tarbut felsőbb évfolyamába tartozó fiúk. Szilágyi Adolf tanár, aki az iskolában latint és történelmet ad elő, maga is tanulta az asztalosmesterséget, állandóan felügyel a fiúk munkájára, hibáikra figyelmezteti és ügyel a munkabeosztás rendszerességére. Tizenöt fiú tanulja az asztalosipart. Ma még csak primitívabb konyhaeszközöket, egyszerű támlanélküli székeket, gyuródeszkát, hűvágódeszkát és virágtartót készítettek, de ezeken az egyszerű dolgokon is látni a becsületes igyekezetet a jó áru előállítására. Az iskola butorzatának a javítását erre a műhelyre bízták, a szállított munka az iskolafőnökök teljes megelégedését érdemelte ki.

Meg kell említeni, mert minden dicséretet megérdemel Friedmann Sándor (VII. osztály), Weisz Ödön (VII. osztály) és Fuchs Slomó (VI. osztály) munkássága. A derék fiúk ötlete, hogy legközelebb fából való tornaszereket hozzon ki az asztalosműhely és csak aztán térjen át a bonyolultabb esztergályosmunkával vegyes asztalosmunkára.

Egy másik szuterénben a negyedik sómércsoportnál van a cipészműhely. Dux Manó csapatvezető és Izrael Dezső eretségiző fiúk vezetik ezt a munkahelyet. Ha a bakancskészítésnél többet nem tudnak, de a javító munkát pompásan elvégzik. Ha tehetséges és képzett mester áll a műhely élére, nemsokára cipőket fognak készíteni.

Mutatós dolgokat készített eddig a Blum Nándor őrvezető (VII. osztály) vezetése alatt álló könyvkötőműhely. Nemcsak ügyes könyvkötőmunkát szállítottak, hanem kartonázsmunkát is, szépen aranyoznak és ha több és tökéletesebb felszerelésük lenne, egy közepes könyvkötőműhely rendelkezéseit is vállalhatnák. Sokat segítettek a VI. sómércsoport iparosai tanulótestvéreink azzal, hogy munka után lejöttek hozzájuk és tanították őket.

Egyelőre több iparág nincs. Minden támogatás nélkül, valahogy belső szükségéből hajtva csinálták meg diákjaink a maguk kis munkahelyeiket Rend és szeretetteljes együttműködés, munkáskomolyság mindenütt.

Ha majd a szülők és tanárok tervezetése a zsidó ifjak pályakijelölése körül a megvalósulás stádiumába lép, ezek a műhelyek lesznek törzsei annak a terebélyes fának, amelynek a zsidó munkából ki kell virágoznia.

* Brázay kölni vize a szoba levegőjét fertőtleníti, tisztítja, felfrissíti. Mindenütt kapható.

Vakmerő rablótámadás Nagyváradon

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Nagyváradról jelentik: Tegnap este nyolc órakor Nagyváradon alapos furfanggal előkészített rablótámadás történt. Pika Demeter falusi gazdálkodót megtámadta, véresre verte és kifosztotta két fegyveres fiatalember. A tervszerűen előkészített támadás előzményei a következők:

Pika Demeter fulujából marhákat hajtott a vásárra. Beérkezve Nagyváradra, a Kolozsvári-úton megszólitott egy arra ögyalgó fegyveres fiatalembert és katonai szolgálatot teljesítő öccse után érdeklődött. A fiatalember készséggel állott a gazda rendelkezésére és megígérte, hogy délután elkíséri öccséhez. A további beszélgetés folyamán azt is megígérte, hogy öccse számára szabadságot eszközöl ki.

A hiszékeny falusi gazda készpénznek vette az ismeretlen fiatalember ígérését és délután hat órakor megjelent a megbeszélte találkozáson. A fiatalember egy Nagyvárad közelében elterülő rétre csalta ki Pikát. Hirtelen egy másik revolveres fiatalember toppant eléjük. Ekkor egyszerre, mindketten Pikára rontottak, leteperték, véresre verték és kifosztották.

A tetteseknek sikerült elmenekülniük. A rendőrség megindította a nyomozást.

Orosz csapatkoncentráció a török határon

London, március 27. Harrington tábornok, a szövetséges csapatok konstantinápolyi parancsnoka ideérkezett. Közölte, hogy Adanában alkalom volt beszélni Kemál pasával, aki reméli, hogy tisztességes békét fognak felajánlani Törökországnak.

London, március 27. (Rador). A szakértőalbizottság ma befejezte munkálatait és teljes ülést hívott össze a törököknek adandó válasz megbeszélésére.

Konstantinápoly, március 27. Az oroszok nem bíznak a törökök és a szövetségesek között létrejött megegyezésben és ezért a török határ közelében három gyalog- és egy lovashadosztályt vontak össze.

Sport kötött- szövött Áruház

aradi kötő és kötött-szövőgyár lerakata

Kötött kabátok, svetterek,
kötött ruhák, harisnya és
keztü eredeti gyári árban
o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

Husvétii evőeszköz

solingeni, nikkelezett, sima, tucatpáronként
L. 250 Reklám ár L. 250
Ugyanaz gravírozott Lei 265, 295, 485

Kun Máttyás Fia

Cluj, Calea Victoriei (volt Kossuth-u.) 2 sz.
Sürgöny és levélcím: Kun késműves Cluj

Róka, kelme, szőrmefestés és vegytisztítás

a legszébb
kivitelben a

„KRISTÁLY“-nál
Cluj. — Telefon 500.

Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban.

HIREK

És fáj a dal

— M. Warsavszki —

Óh szőljatos, feleljetek,
Mi hajt még engem ugy a dalra?
Nehéz az élet és beteg,
S a szív, majdhogy csak megszakadna.

Hol itt, hol ott, vért vér takar . . .
— Némulj el kedv és hangos ének,
Az élet keserű, testvérek,
És fáj a dal, — és fáj a dal.

Jiddisből Giszkalay János

— A kolozsvári prefektus visszaérkezett Bukarestből. Stefanescu prefektus, aki az utolsó néhány napot Bukarestben töltötte és jelentést tett Kolozs megye és Kolozsvár ügyeiről, ma visszaérkezett és magához kérte Pop Julián primárt. A prefektus később Ghetu főjegyzővel is értekezett és délután hat órára magához kérte a lisztügyben érdekelt teleteket. Értesülésünk szerint ebben az ügyben döntés nem történt és valószínű, hogy amíg a lisztkészletek és a gabona tart, nem lesz szükség ármaximálásra. Ez előreláthatólag egy hónapig tart így, azután érvénybe lépnek itt is, mint az egész országban, a felemelt maximális kenyér- és lisztárak. A Liszt és Kenyér Hivatal ugyanis országosan akarja szabályozni az új árakat, az egyes országgrészek sajátos körülményeinek figyelembevételével. A prefektus a kolozsvári adóhivataltól április elsején elbocsátandó tisztviselők ügyében is interveniált Bukarestben és azzal a megbízatással jött vissza, hogy ezeket a tisztviselőket a közigazgatás különböző ágazatában helyezze el olyan arányban, hogy az egyes hivatalok költségvetése ezzel különösképpen meg ne terheltessék. Másrészt biztosítani kell a tisztviselők régi fizetésállományát és a pótlékok épségét.

— Tíz órát késett a hétfői bukaresti gyors. A tegnap esti bukaresti gyors csak ma reggel, közel 10 órai késéssel érkezett Kolozsvárra. A késésnek az volt az oka, hogy a regátban Busea állomásnál karambolja volt, amely a pályát is megrongálta s amíg a pályát helyre nem állították, a vonat nem folytathatta utját.

— Stinnes tárgyalása Gresh amerikai acélkirállyal. Rómából jelentik: Stinnes ideérkezett és tanácskozásokat folytatott a kereskedelmi kamarák kongresszusának több amerikai résztvevőjével. Nagy fontosságot tulajdonítanak Gresh amerikai acélkirállyal való tárgyalásainak, mivel Gresh-t az olasz király és Mussolini is kihallgatáson fogadta. A „Messenger“ híradása szerint Stinnes a francia delegáció vezetőjével is tanácskozott.

— A lakbérleti törvényjavaslat a szenátus előtt. Bukarestből jelentik: Az Uj Kelet megírta már legutolsó számában, hogy az igazságügyminiszter elkészítette az új lakbérleti törvényjavaslatot. Bukaresti jelentés szerint a lakbérleti törvényjavaslat eddigi tervezetéhez az igazságügyi miniszter újabb szakaszt csatolt, amely szerint bármely köztisztviselő, akinek nincs lakása, azonnal beköltözhet saját házába és ha lakója szintén köztisztviselő, úgy a lakás kettőjük közt megosztandó. Ma délelőtt minisztertanács volt, amelyen megállapították a lakbérleti törvényjavaslat végleges szövegét. A kormány ma délután a szenátus elé terjesztette a lakbérleti törvényjavaslatot.

— Ujból megkezdte működését a nagyvárad lakáshivatal. A nagyvárad lakáshivatal három heti szünetelés után újból megkezdte működését. Fildan József, a lakáshivatal új főnöke a lakáshivatal működéséről a következőket mondotta:

— Akit a jövőben bármilyen szerelem ér a lakáshivatal részéről, az forduljon hozzám, ügyét partatlanul fogom megvizsgálni és elintézni. Programunknak legelső pontja a lakáskataszter elkészítése. Ezt tartom a legsürgősebb feladatnak, mert ameddig a lakáskataszter nincs felállítva, addig történhetnek szabálytalanságok, amiknek azonban nem a lakáshivatal az oka. Mi már eltogadjuk az újabb kérvényeket, bár a lakáskiutató-bizottság csak a napokban fog megalakulni.

— Engeszt
gekért. Rómáb
shoz intézett le
ezte ki az eg
egtartott Renan
egbizta a biborn
llásos szertartás

— Kereske

amerika között.

esok szerint 192

1110 dollár érték

az importált ár

palesztinai exp

ben összesen 1

0.000 dollár érté

tékü bor. Az a

hát kedvezőtlen

szteendőben, mint

rtéket képvisel

szempontból pedig

konban hozzávess

gülő ország, mely

ülfdől kell be

men konstatálhatj

minthogy ez a leg

esztinai zsidó orsz

nak.

— Mi van

heti számban o

szvári posta és t

prokat küldte be

őjzására a költ

őfogyott, beszünte

őlt kért hitel meg

őnnepekre való t

postahivatalokat, h

ők felét és az 19

őáró havi jutalom

postahivataloknál

őálnál is — meg

őóra járó jutalék

őrigargatóstól é

ő többi hatraléko

— Tranzito

és Palesztina kö

ő Lengyelország--Pal

ő Danzigon keresztül

őszteendőben erőse

ő néhány hónap lefo

őnyokkal és nyersa

őniral, az Ostnari

ő Jaffába. Március

ő utott Danzig kik

ő vitt Palesztinába.

ő gok, cement, továb

ő búbini cigarettagép

ő sürin keresik tel

ő árakat és nyersa

ő mostan Danzig és

ő okat rendeztek be

ő okkal olcsóbb, mi

ő aci ut.

— Nem

őngolok. London

ő az utóbbi időben so

ő Egyes politikai k

ő követelték Mezo

ő alsóház Devonshir

ő bizottságot állított

ő A bizottság ugy

ő semmiképpen sem f

ő potamiára eső kiad

ő — Kecsker

ő Béla kincseit. K

ő határában több k

ő mot ásat ki a v

ő plom romjának k

ő bronzpénzt, fülbe

ő amelyek, minden

ő varából valók és

ő amikor azokat a t

ő — Üzemb

ő vezetéket. A Re

ő kormányzó jelenlét

ő pely keretében he

ő vizműveit. A vizm

ő rály tavai mellett

ő összesen 40 millió g

ő kat a gépeket, me

ő jén szállított vizm

ő beállították az uj

— Engesztelő szertartás a Renan-ünnep-
ekért. Rómából jelentik: A pápa Pompil bíbo-
hoz intézett levelében mélységes sajnálkozását
fejezte ki az egész világon és így Rómában is
megtartott Renan centenárius ünnepségek felett.
Megbízta a bibornokot, hogy Rómában engesztelő
szertartásokat végezzen.

— Kereskedelmi forgalom Palesztinában és
Amerika között. A hivatalos statisztikai kimuta-
sások szerint 1922. évben Amerikából két és fél-
millió dollár értékű árut importáltak Palesztinába.
Az importált áru nagyrésze autómobilokból áll.
A palesztinai export Amerikába az elmúlt eszten-
ben összesen 150.000 dollár értékű volt, ebből
10.000 dollár értékű mandula és 60.000 dollár
értékű bor. Az amerika—palesztinai export-import
arányát kedvezőtlen arányszámot mutat az elmúlt
esztendőben, minthogy az import sokkal nagyobb
értékűt képvisel mint az export. Nemzetgazdasági
szempontból pedig ez nem kívánatos jelenség. Ha
azonban hozzávesszük azt, hogy Palesztina mostan
egyik legkevésbé fejlett ország, melynek összes berendezéseit egyelőre
külföldről kell beszereznie, akkor csak örvendete-
sen konstatalhatjuk a tulajdonán nagy importot,
minthogy ez a legkézzelfoghatóbb bizonyítéka a pa-
lesztinai zsidó országépítés egyre növekvő arányai-
nak.

— Mi van a tulórákkal? Lapunk mult
számban e címen megjelent híreinkre a ko-
lozsvári posta és táviráda igazgatósága a következő
közleményt küldte be hozzánk: „Minthogy a különórak
szállítására a költségvetésben előirányzott összeg
hiányzott, beszúrtuk a kifizetéseket a kormány-
tól kért hitel megérkezéig. Időközben, a karácsonyi
ünnepre való tekintettel, megbíztuk az egyes
postahivatalokat, hogy a különórakért járó össze-
gek felét és az 1922 októberétől 1923 januárig
járó havi jutalomdíjakat fizessék ki. Ez az összes
postahivataloknál — így a kolozsvári táviráda hiva-
latnál is — meg is történt. A február és március
óra járó jutalék kifizetésére pénzt kértünk a ve-
rengazgatóságtól és így ezek is kifizetésre kerülnek
a többi hátralékos összeggel együtt.

— Tranzitkereskedelmek Lengyelország
és Palesztina között Danzigon keresztül. A
Lengyelország—Palesztina tranzitkereskedelmek, mely
Danzigon keresztül bonyolódik le, az elmúlt fél-
században erősen megnövekedett. A legutóbbi
néhány hónap lefolyása alatt nagyobb áruakomá-
nyokkal és nyersanyagokkal három hajó, az „Ad-
miral“, az „Ostmark“ és a „Neutral“ futott be
Hajfába. Március 19-én az „Admiral“ újlag ki-
hajózott Danzig kikötőjéből és megint áruakományt
szállított Palesztinába. Az áruk főleg építkezési anya-
gok, cement, továbbá lodzi textilárú, szövőgépek és
különböző cigarettagépek. A palesztinai kereskedők
úgy kívánják, hogy Danzingot, hogy gyáraik részére
árukat és nyersanyagokat vásároljanak, minthogy
mostan Danzig és Jaffa között közvetlen hajójára-
kat rendeztek be. Az utazás három hétig tart és
csak akkor olcsóbb, mint a Jaffa—Trieszt, vagy a ga-
laci út.

— Nem üritik ki Mezopotámiát az
angolok. Londonból jelentik: Az angol kormányt
a további időben sok támadás érte keleti politikájáért.
Egyes politikai körök takarékosági szempontból
kérve üritették Mezopotámiát és Palesztinát kiürítését. Az
első lord Devonshire herceg elnöklése alatt külön
bizottságot állított össze a kérdés megvizsgálására.
A bizottság úgy határozott, hogy Mezopotámiát
nemmiképpen sem fogják kiüríteni, ellenben a Mezo-
potámiára eső kiadásokat csökkenteni fogják.

— Kecskemét mellett megtalálták IV.
Béla kincseit. Kecskemétről jelentik: Kecskemét
környékén több középkorból származó templomrom-
okat ásott ki a város. Egy XIII. századbeli tem-
plom romjainak kiásása közben nagymennyiségű
arany- és ezüstérméket, fülbevalókat és edényeket találtak,
amelyek, minden valószínűség szerint, IV. Béla ud-
varából valók és akkor kerültek a romok közé,
amikor azokat a tatárok elől el kellett rejtetni.

— Üzembehelyezték Jeruzsálem új víz-
vezetékét. A Reuter-ügynökség jelenti: Samuel
kormányzó jelenlétében március 13-án nagy ünne-
pély keretében helyezték üzembe Jeruzsálem új
vízvezetékét. A vízművek az úgynevezett Salamon kí-
vált tavaival mellett vannak. Az új víztartályok ös-
szesen 40 millió gallon befogadó képességűek. Azok-
kat a gépeket, melyeket Anglia még a háború ide-
jén szállított vízmű célokra Palesztinába, szintén
beállították az új vízművekbe.

— A Habima Erdélyi Zsidó Színpad.
Nagyszebenből jelentik: A Habima ötnapos
nagyszebeni vendégszereplése után Alba Juliá-
ban fog három napon át vendégszerepleni.
Nagyszebenben a társulatnak különösen a „Gó-
lem“ és az „Idióta“ című darabokban volt nagy
sikere. Április harmadikán a társulat Temes-
váron lép föl, ahol valószínűleg huzamosabb ideig
fog játszani.

— Tefvik bej halála. Közölte az Uj Ke-
let, hogy Jaffa városában egyik éjjelen megölték
Tevfik bejt. Minthogy Tevfik bej közismert volt
zsidóellenes gondolkodásáról, a jaffai arabok azt a
hírt terjesztették el, hogy a zsidók bosszúból gyil-
kolták meg. A nyomozást és vizsgálatot a hatóság-
ok a legnagyobb erővel folytatták le és a viz-
sgálat folyamán előzetes letartóztatásba helyeztek
egy David Baer nevű zsidó kolonistát. A legújab-
ban beérkezett jaffai táviratok arról adnak hírt,
hogy a jaffai törvényszék David Baert március
15-én a gyilkosság vádjára alól felmentette és azon-
nal elrendelte szabadlábra való helyezését.

— Klebelsberg magyar közoktatásügyi
miniszter Komáromi képviselője. Komáromból
jelentik: A komáromi kerületben hétfőn éjjel fej-
jelenték be a szavazást. Hatvanötgy szótöbbséggel
Klebelsbergert választották meg képviselőnek. Baján
befejezték a szavazatok összeszámolását, az ered-
ményt szerdán hirdetik ki.

— A kereskedelmi élet Jaffában. A jaffai
kereskedelmi kamara hivatalos statisztikai kimuta-
tása szerint a mult év december havában észlelt
kereskedelmi fellendülés újra alább esökkent és pe-
dig főleg az Angliába exportált narancsok erős ár-
esése miatt. Az áresés a kereskedelmi életet an-
nál is érzékenyebben érintette, mert még az első
küldeményekért a hónap közepén elsőrangú árukat
tudtak elérni. A narancs ár azonban hirtelen olyan
erősen zuhant, hogy alig tudta fedezni a termelési
és szállítási költségeket. Újabb jelentések szerint
azonban a narancsárak már megint jelentékenyen
javult. Az építkezés a holt szezon következtében
sajnálatosan stagnál. Az egyes helyi gyárak kény-
telenek voltak kisebb számban munkásokat elbocsá-
tani a munkából, minek következtében a munka-
nélküliség növekedett. A jaffai gabonapiac sem volt
kielégítő. Kereslet csak árpa iránt mutatkozott,
míg a többi gabonafajtával szemben az árakban
gyöngye esés volt konstatalható. Jaffa kertvárosában,
Tel-Avivban a kiskereskedések napról-napra szapo-
rodnak, minek következtében a bankhitelüzletek
fellendültek, azonban az általános kereskedelmi
életre ez a körülmény is kedvezőtlenül hatott.

— Az erdélyi Palesztina Hivatal
közli, hogy a galaci transzporthajó, amely ha-
vonta egyszer indul Jaffába és Haifába, április
tizenötödikén indul Galacból. A hajón csak
fedélzetköz van. Galactól Jaffáig az út 13000
leibe kerül, ellátás nélkül.

— Földrendés Ruszinszkóban. Ungvárról
jelentik: A mult hét utolsó napján, a kora reggeli
órákban Ruszinszko több községének lakosságát
földrendés riasztotta fel. A földrendés, mely dél-
keleti irányból kiindulva három hullámszerű, erős
földlökésben nyilvánult meg és mintegy 15 má-
sodpercig tartott, Máramarosban, Ugocsában és
Beregmege egyes helyein volt érezhető. Ilosván
március 18-án reggel félöt órakor a föld meny-
dörgésszerű robajjal megremegett. A földrendésnek
néhány másodpercig tartó hatása volt Ilosván kívül
Füzessmezőn, Beregkissfaludon és Kövesden. A tiszta-
menti községek közül Nagyszőlősen jelentkeztet
nagyobb erővel a földrendés. A lökések tőp
földalatti moraj kísérte. Huszton szintén megre-
megett a föld. Egy ház kéménye összedőlt. Na-
gyon gyöngye mértékben voltak érezhetőek a föld-
rendések Beregszászon. Az 1912-ik évben Márama-
ros egyes helyein voltak érezhetőek a mostanihoz
hasonló földlökések, ezek azonban oly gyengék
voltak, hogy a lakosság legnagyobb része akkor
meg sem érezte.

— Gyilkosság a hidalmási országuton.
Hidalmás község közelében az országut menti
árokban halva találták Iliána Rosca paraszt-
asszonyt. Testén sérülések nyomai voltak látha-
tók, amiből a csendőrség arra következtet, hogy
halálát bűntény okozta. A bűntény kiderítése
ügyében a nyomozás folyik.

* A tavaszi modellek megérkeztek! Cha-
peaux Lotte Str. Juliu Maniu (Szentegyház u.) 3 sz.

— Záptojással dobálták meg Bukarest-
ben a zsidó színészeket. Bukarestből jelentik:
A rendőrség tegnap este szigorú intézkedéseket
tett az újabb antiszemita zavargások meggátolására.
Az Eforia-színházban egy husz diákból álló csoport az
előadás alatt záptojást dobott a színészekre, mire
a zavargókat kivezették, négyet közülük letartó-
ztattak. A szombat este letartóztatott tizenkilenc diák
ügyében az ügyészség a további fogvatartást indít-
ványozta. A vádtanács ma fog dönteni.

— Előntötte Bagdadot a Tigris-folyó.
Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség je-
lenti, hogy a Tigris áradása előntötte Bag-
dadot. Az áradás elsöpörte azt a hajóhidat,
amelyet az angolok a háború alatt építettek.

Oh Bajadérom, kit a szívem imád,
Csak oly likórt végy, amit Szilágyi ad.

És mellé

ingyen páholy,

szőlő, zártszék és karzati jegyet minden felár nél-
kül a Magyar Színház huszvéthétfő délutáni és esti
előadására. Ezzel a szenációval lép meg a 90 éves
fennállását jubiláló Szilágyi Eleonora r. t. minden
kolozsvári színházlátogatót, aki egy üveg legjobb
minőségű Szilágyi-féle likórt vásárol rendez napi
áron az alanti elárusító helyeken.

A délutáni előadásban a Gyurkovics leányok,
az esti előadásban a Bajadér kerül színpadra Kolbay,
Réthely, Somogyi, Leövey, Ekecs és Izsóval.

Elárusító helyek:

Szilágyi Eleonora r. t. elárusító osztálya
Calea Regele Ferdinand (volt Ferenc József-ut) 98.
Telefon 7-78.

Polezy Márton Piata Unirii (volt Fötér).

Polonyi Sándor Piata Unirii (volt Fötér).

Pálmay és Főrizs Utódai Piata Unirii (volt
Fötér).

Colombo csemegeüzlet Piata Unirii (volt
Fötér).

Konkoly István Str. Regina Maria (volt Deák
Ferenc-ut).

Horváth Elek Str. Regina Maria (volt Deák
Ferenc-ut).

Fűszer központ Pop Ioan Str. Regina Maria
(volt Deák Ferenc-ut).

Kálmán és Simon Cal. Reg. Ferdinand (volt
Wesselényi-ut).

Marczy Gyula Cal. Regele Ferdinand (volt
Wesselényi-ut).

Goldfried Rudolf Cal. Reg. Ferdinand (volt
Wesselényi-ut).

Balázs L. Str. Jorga (volt Jókai-ut).

Babcsák Gerő Cal. Motilor (volt Monostori-ut).

Özv. Spirer I.-né Str. Memorandului (volt
Unió-ut).

Gál István Str. Saguna (volt Barta Miklós-ut).

Paizs György Magyar Színházzal szemben.

* Minden pezsgőt kiszorít — a Szilágyi
Favorit.

* Hamvas bőre, hogy legyen Kaiser-Boraxot
vegyen.

* „Olla“ gummi világhírű.

* Husvéti ujdonság! Kitűnő minőségű
pezszo kapható Czinczár Imre Piata M.
Viteazul (Széchenyi tér) 36. fűszer üzletében. Nagy
üveg 60 Lei.

* Legújabb divat szerinti ruhák Lukács uri
divatszalonjában készülnek Wesselényi-ut. 20-1-es
emelet. Szolid és pontos kiszolgálás.

* A tavaszi futballbajnokságra sportegye-
sületek legelőnyösebb beszerzési forrása Sugar & Co.
sportáruháza. Cluj, Calea Victoriei 5. (v. Kossuth
Lajos-utca.) Egyesületeknek, iskoláknak, viszont-
eladónak kedvezményes ár.

* Megnyílt Hirsch Antal uri divatszalonja
Cluj, Ferencz József-ut 115 sz. alatt. Szövetekben
dus választék, olcsó árak, szolid és pontos kiszól-
gálás.

* A legdivatosabb és legolcsóbb ruhák
csak Schwartz Adolf uri divat szabónál For-
duló-ut. 1. sz. alatt készülnek.

KÖZGAZDASÁG

Felemelték a vasúti kocsiálláspénzt és a raktárdíjakat

Drágít a CFR.

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A „Monitorul Oficial” 276. számában rendelet jelent meg, amely közli a CFR. kocsiálláspénz és raktárdíjak felemelésére vonatkozó dekretum jóváhagyását. A felemelt díjak Bukarest mindkét pályaudvarára, az északra és a filaretire, Ploesti, Craiova, Jasi és Reni állomásokra, a csatolt területeken pedig Arad, Brassó és Kolozsvár állomásokra vonatkoznak.

A felemelt kocsiálláspénzek a következők: a díjmentes idő letelte után az első 24 órában vagononként és óránként 30 lei, a második napra vagononként és óránként 30 lei. Minden további várakozási napra az áru-küldemény kirakásáig óránként és vagononként 60 lei.

A felsorolt állomásokon felemelték a raktárdíjakat is, még pedig az eddig érvényben

volt raktárdíjak háromszására. A felemelt raktárdíjak és kocsiálláspénz április 1-én lép életbe.

A CFR. igazgatósága a kocsiálláspénz és a raktárdíjak nagyarányú emelésével igyekszik biztosítani az áruk gyors kirakását és elszállítását, viszont az érdekelt kereskedők, importőrök és szállítók véleménye szerint a díjak felemelése nem szolgálja az eredeti célt, mert a kirakás és elszállítás gyors lebonyolítása az elvámolás zavartalan és rapid végrehajtásától függ, e tekintetben pedig nem az árutulajdonosok, hanem a vámhivatal a döntő tényező.

Az új rendelet csak arra alkalmas, hogy ismételt nagy mértékben megdrágítsa a fogyasztók terhére az árut.

A maximális árak és a kiskereskedők

Az uszorabíróság ítéletei

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az Uj Kelet megindulása óta mindig a szabadkereskedelem elveinek érvényesüléséért küzdött és számtalan cikkében kifejtette, hogy a kereskedelem szabadságának korlátozó intézkedésekkel való megkötése, legtöbbször a közvetlenül érdekelt véleményének meghallgatása nélkül megállapított maximális árak, az uszorabíróság intézménye, az árelenőrzést végző hatósági közegek részéről tapasztalt gyakori molesztálás nem egyeztethető össze a szabadkereskedelem elveivel. Szakértő bizottságok, eljáró hatósági közegek gyakran megállapították, hogy a szabadkereskedelem maximális árakkal való

megkötése nem szolgálja az eredeti célt, nem védi a fogyasztók nagy kontingensének érdekeit és legtöbbször csak arra alkalmas, hogy az árelenőrzést végző hatósági közegek feljelentése alapján az uszorabíróság szigorú ítéletekkel, súlyos pénzbírságokkal kedvetlenítse el a termelést, sújtsa az iparost és eredeti hivatása gyakorlásában bénítsa meg a közvetítő kereskedelmet.

A maximális árakkal teremtett helyzet súlyos következményeket vont maga után legutóbb Kolozsvárt. Mint ismeretes, a kenyér árát is maximalták, az erre vonatkozó rendelet kiadásánál azonban megfeledeztek szabályozni azt a fontos kérdést, hogy milyen áron árusíthatnak az engross eladók, a pék és a sütődék és milyen árak kötik a közvetítő kereskedelmet lebonyolítóit, a detailban

árusító szatócsokat és kiskereskedőket. A vizsgálatok eladók, akik három lei 50 baniért vásárolják pékmesterektől és a nagyműhelyű sütődéktől barna kenyeret, természetes, hogy a kenyérnek pékektől üzletükbe való szállítása, amellyel költségek merülnek fel, továbbá a kimérésnél csomagolásra használt fehér papirosért, az esetleges számaradás rizikójáért és általában az árusítás felmerült rezsijért, minimális hasznot számítottnak fel és a barna kenyér kilóját négy leiért, a fehér kenyeret pedig, amelyet ők öt lei 50 baniért vásárolták, hat leiért árusították. Az árelenőrzés során a hatósági közegek a kiskereskedők eljárásában árdragítást láttak, feljelentették őket és tömegesen indították meg ellenük az eljárást.

A legsúlyosabban büntették meg a maximális árak túllépéséért Marosán Gábor hadirokkanvegyeskereskedőt, aki a 32 lei 50 baniért vásárolt sajtot 35 leiért árusította. Az érdekelt kereskedők eredménytelenül terjesztették elő sérelmeiket Popovici rendőrprefektushoz, az uszorabíróság tárgyalás során sikertelen volt a védekezésük, mindnyájuk megbüntették. A kiskereskedők tegnap délelőtt küldöttsegileg jelentek meg a kereskedelmi iparkamarában és a kamara védelmét kérték. Caciula Miklós iparkamarai titkár jegyzőkönyvet vett fel a küldöttseg panaszáról, majd a panaszozókat dr. Pop Julián polgármester elé vezette. részletesen kifejtette, hogy a kiskereskedők még a részükre törvényileg biztosított husz százalékos hasznot sem számították fel, árdragításról tehát sem lehet és így nem büntethetők. Dr. Pop Julián polgármester kijelentette a küldöttsegnek, hogy a kiskereskedők sérelmét megvizsgálja és az orvoslás iránt megteszi a szükséges intézkedéseket.

Ujabb nehézségek a romániai tölgyfaexportban. A romániai tölgyfaexport kérdésében, amely az eredeti megállapodás értelmében március elsején kezdetét vette volna, váratlanul újabb akadályok merültek fel. Bár az erdélyi fa-termelők és az Erdélyrészi Faegyesület költségtérítéset vállaltak hogy a CFR. talpfasztüskésítés a termelési áránál is olcsóbban biztosítsák, tölgyfa-exportra még eddig nem állították ki permisum.

Dr. Groza Péter volt miniszter, a Faegyesület elnöke tegnap táviratilag értesítette a Kolozsvárt székelő egyesületet, hogy az export-import bizottság és e kérdésben érdekelt minisztériumok képviselői a husvéti ünnepek után újabb tilést tartanak, amelyen remélhetőleg sikerül a romániai tölgyfa-export régóta vajudó kérdését végleges megoldáshoz juttatni. Ez annál inkább is kívánatos, mert a minisztertanácsi határozat szerint a tervezett export ez évi szeptember elsejéig lebonyolítandó, a végleges döntés késedelmé és az ismeretes vagonhiány azonban a veszéllyel fenyeget, hogy a tölgyfa-export eddig a határidőig nem lesz lebonyolítható.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara ma, szerdán délután 3 órakor közgyűlést tart, amely igen mozgalmasnak ígérkezik. A bő tárgysorozaton szerepel a kamarai székház kérdése, az üzkerkedés törvény módosítására indított akció, a kolozsvári tőzsde kérdése, a vámszabadraktárak létesítése, a működési engedélyek megszervezésének formaszervezési, az ipari hitel, az ipari szakoktatás reformja és a kolozsvári építkezési krízis és lakáshiány megoldása. A kamarai tagok körében nagy az érdeklődés a közgyűlés iránt, amely sok és nagyjelentőségű kérdésben fog dönteni.

Ujabb devizaautorizációk. Bukarestből jelentik: A központi devizafelügyeleti hivatal a bukaresti Deviza- és Lombardbank, a Dresdner Bank bukaresti fiókja, a bukaresti Román Kereskedelmi és Iparbank, a Prágai Ipari és Kereskedelmi Bank bukaresti fiókja és az Angol-Román Bank részére megadta a devizaügyletek lebonyolításához szükséges autorizációt. A csatolt területek pénzügyintézeteinek kérése felett még nem döntött a bizottság.

A Faegyesület akciója a magyarországi követelések behajtására. Az erdélyi fa-termelőket és faipari vállalatokat súlyos helyzet elé állította a magyarországi válság fokozódása és a budapesti devizaközpont intézkedése, amelynek értelmében a Romániából Magyarországra exportált faárak vételárának csak jelentéktelen százalékát engedte átutaltatni a magyarországi vevők részéről. A romániai faipari érdekeltségűeknek milliókra menő követeléseik vannak Magyarországon, amely összegüket

MAPROVITS F. ÉKSZERÉSZ !
Cluj—Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

Arany-estüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi árakon veszek.

BOGSZA

likörgyár újabb

VERSENYFELHÍVÁSA!

50 nagy üveg BOGSZA likört sorsol ki azok között, kik kitalálják, hogy a BOGSZA kirakatverseny alkalmával ki nyerte el az I., II. és III. díjat

Versenyben résztvevő cégek:

Maroz Gyula Cal. Reg. Ferdinand
Falmann Gyula " " "
Kálmán és Simon " " "
Delicatése " " "
Szilágyi Arthur Calea Victoriei
Sallak Dezső " " "

Horváth Elek strada Regina Maria
Konkoly István " " "
Pelonyi Sándor Piața Unirii
Pálmay és Forizs Utóda " " "
Colombo " " "
Moldován József strada N. Jorga

Szavazás lejárata március 31., amely időpontig a kirakatok megtekinthetők. Sorsolás a versenybíró júri előtt történik. Szavazni lehet egy nyolcad iv tiszta papíron, pontos cím megadva, mely szavazólapok a Rózsa drogériában lévő urnába dobandók be.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.T.

Lloyd 1214

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 24.

Szerda, 1923. m.

bszöri sűrűtés
öldi pénziány
e kényszereladás
súlyos zavarokat
atok körében. Az
a az Erdélyrészi
őkének, dr. Gro
zárkezése után
ok magyarországi

Fuzionál a
ri kereskedők eg
a Reunirea Com
entéketny sikerül
mindnyájan bel
elynek április 2
osan is megállap
tőjéjt.

A pénzügyi
nkarestben. A
hétfőn Bukares
titanu Vintila p
t értekezletet tar
alános pénzügyi
g és azokról az
helyek az új
az általános jöv
ükségessé. Az eln
te azokat az elv
egyszerkesztésénél
nyigazgatóságok v
ó összeírására vo
ken alakítsák me
tat. Végül a pék
zagtóknak, az ös
ntélyes közéleti f
tsák össze, hogy
széirást a tényleg
közlhessék.

Valutapiac
zák: Páris 1380
oma —, Zürich
erlin 112, Budape
Berlin.
Nyi
0.900, London 9
026, Prága 620-7
Zürich. Nyitá
ewyork 511-50-
áris 3582-50-35
610-1607-50, B
55-555, Bukar
5-76, Bécs lebé
Budapesti ért
9.500, Osztrák H
8.900, Délivasut
kóhó 81.000, Ga
18.000, Papir 68
6.000, Kereskede
ank 44.000, Ba
áng 41.500, Lipt
61 87.000, Cuk
emesi szesz 17.25

Felelős szerkes
Kiadó

fűszer
Spéter M
Még seh
nem volt
készen ol
öltönyök,
felő

1433

mint

KATZ és

cégnél Cluj, E

Szövetek nag

Sioviits

kedőket. A viszont vásárolják helyü sütődéktől hogy a kenyérnek a ság, amellyel kol a kimérésnél csomában az árusítás hasznát számították négy leírt, a fehérei 50 baniért v. Az árelenőrzés kereskedők eljárás tették őket és töm az eljárást. ték meg a maximál Gábor hadirokka 50 baniért vásárl érdekelt kereskedő sérelmeiket Popo rabiróság tárgyalás sük, mindnyájukat a tegnap délelőti kereskedelmi és védelmét kérték tkár jegyzőkönyvet, majd a panaszos ter elé vezette és kereskedők még a husz százalék hasz gításról tehát szök. Dr. Pop Julián ötszégnek, hogy a rálja és az orvoslá kedéseket.

romániai tölgyfa- export kérdésében, értelmében már volna, váratlanul Bár az erdélyi fa- egyesület kötelezett talpfasztrikségletét iztosítják, tölgyfa- ottok ki permissat. er, a Faegyesület te a Kolozsvárt ort-import bizottság ériumok képviselői b tlést tartanak, romániai tölgyfa- gleges megoldáshoz kívánatos, mert a a tervezett export nyolítandó, a vég- eretes vagonhiány et, hogy a tölgyfa- esz lebonyolítható.

ara közgyűlése. rkamara ma, szet- tart, amely igen árgysorozaton sze- e, az üzkerkedési ción, a kolozsvári arak létesítése, a sének formáságai, s reformja és a akáshány megol- nagy az érdeklő- és nagyjelentő-

ók. Bukarestből ügyeleti hivatal bank, a Dresdner i Román Keres- és Kereskedelmi gol-Román Bank lebonyolításához területek pénz- nem döntött a magyarországi rdélyi fatermelő- helyzet elé áll- ódása és a buda- melynek értelmé- exportált faárak zálékát engedte részéről. A re- liókra menő kö- mely összegakat

Szerda, 1923. március 28. szörzi sürgetés dacára sem tudtak megkapni. A földi pénzhány és a tartozások kiegyenlítéslen- kényszereladások eszközését vonta maga után súlyos zavarokat okozott a romániai faipari vál- atok körében. Az egészségtelen helyzet szanála- az Erdélyrészi Faegyesület elhatározta, hogy kőknek, dr. Groza Péternek Bukarestből való árkerzése után egységes akciót indít a romániai ok magyarországi követeléseinek behajtására.

Fuzionál a Sfatul és Reunirea. A kolosz- kereskedők egyesületei, a Sfatul Negustoresc a Reunirea Comertiantilor között felmerült elvi- entéteket sikerült kiegyenlítani. A Reunirea tag- mindnyájan beléptek a Sfatul Negustorescobe, melynek április 29-én tartandó közgyűlésén hiva- osan is megállapítják a két kereskedői testület zóját.

A pénzügyi vezérigazgatók tanácskozása Bukarestben. A romániai pénzügyi vezérigazga- tók hétfőn Bukarestben a pénzügyminisztériumban tianu Vintila pénzügyminiszter elnöklete mel- értekezletet tartottak. Az értekezleten az új általános pénzügyi összeírás módzatait vitatták és azokról az intézkedésekről tanácskoztak, melyek az új adótörvényel a közvetlen adók az általános jövedelmi adó szempontjából váltak kességé. Az elnök pénzügyminiszter megismé- te azokat az elveket, amelyek az új adótörvény gyszerkesztésénél vezették és utasította a pénzü- gvezérigazgatókat, az összeírást végző bizottságokat az összeírására vonatkozó intézkedéseket és sür- gen alakítsák meg az összeírást végző bizottsá- gat. Végül a pénzügyminiszter javasolta a vezér- igazgatóknak, az összeírást végző bizottságokat te- nyelyes közéleti férfiakkól és szakemberekből ál- lítsák össze, hogy ily módon a bizottságok az adó- összeírást a tényleges állapotnak megfelelően esz- közhessék.

Valutapiac március 27-én. Bukarest. De- zük: Páris 1380, London 1006, Newyork 215, ma —, Zürich 40.25, Prága 670, Bécs 31.50, elin 112, Budapest 6.25.

Berlin. Nyitás: Zürich 3862, Newyork 1900, London 98100, Páris 1381.50 Milano 226, Prága 620.75, Bécs 2906.

Zürich. Nyitás — Zárlat: Berlin 262.50 — 260, Newyork 541.50 — 541.50, London 2540 — 2540, Páris 3582.50 — 3570, Milano 2655 — 2665, Prága 160 — 160.75, Budapest 11.50 — 11.50, Belgrád 55 — 55.5, Bukarest —, Varsó 125 — 125, Bécs 76 — 76, Bécs lebélyezett 76 — 76.

Budapesti értéktőzsde zárata: Magyar Hitel 9.500, Osztrák Hitel 6650, Zabolai 21.750, Rima 8.900, Déliavasut 17.500, Államvasut 73.250, Köb 81.000, Ganz-Danubius 2,325.000. Közszén 18.000, Papír 6800, Slavonia 73.000, Victoria 1.000, Kereskedelmi Hitel 2700, Kereskedelmi bank 44.000, Baróti, 3750, Urikány 165.000, Ang 41.500, Lipták 5125, Schlick 21.500, Bras- 87.000, Cukoripar 375.000, Klotild —, Nemesi szesz 17.250.

Felelős szerkesztő: DR. MARTON ERNŐ
Kiadó: KADMA R.-T.

שול פוסט
fűszer és italok

kaphatók
Spéter Mózes Cluj, 5353
Szechenyi-tér 12 sz.

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kütünó
öltönyök,
felöltők,
fiuruhák,
mint most
KATZ és MENDEL
Cégnél Cluj, Fötér 10. szám.
Szövetek nagy választékban.

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor:
Szerda: Játék. (2-odszor. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 112. sz. A. Jegyek sorozat száma: 316.)
Csütörtök: Faust. (Opera helyárrakkal. Premier- és opera bérlet 41. szám. Előadás kezdetén a néző- térre vezető ajtókat bezárják. Jegyek sorozat száma 317.)
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Bajadér. (Kezdeté 8 óraker. Rendes hely- árrakkal. 12-edszer. Odette-Kolbay, Radjami- Virág, Mariette-Neményi, Napoleon-Berky, Fülöp-Izso, Pimpinette-Leövey. Napi bérlet 113 szám B. Jegyek sorozat száma: 318.)
Vasárnap d. u. 3 óraker. Hófehérke és a 7 törpe. (Gyermek-előadás olcsó helyárrakkal. Jegyek so- rozat száma 319.)
Vasárnap este 7 óraker: Csókonszerzett völégény. (Repriz, T. Belezna Margit főllépésével. Premier- helyárrakkal. Bérletszűnetben. Jegyek sorozat száma 320.)
Vasárnap 10 és fél óraker: Tatárjárás. (Sümei Odón főllépésével. Rendes helyárrakkal. Jegyek sorozat száma: 321.)
* Hétfő fél 8 óraker: Bajadér (13 adszor. Bérletszű- netben. Premiere helyárrakkal. Odette-Kolbay, Radjami-Réthely, Marietta-Somogyi, Napoleon- Ekecs, Fülöp-Leövey, Pimpinette-Izso. Jegyek sorozat száma 323.)
* Hétfő d. u. 3 óraker: Gyurkóvics lányok. (Rendes helyárrakkal. Jegyek sorozat száma 322.)
* Központi télikertben minden este 9 óraker nagy előadás. Beléptidij nincs. 1425

A színházi iroda hiri:

Lányom hozományja: 500 millió. A budapesti színházi évadnak egyik nagy feltűnést keltet szenzációja volt Földes Imre új darabjának, a Lányom hozo- mánya: 500 millió-nak a bemutatója: Az ötletes, brilliáns vigjáték előadását valóságos végigkacagta a közönség a egyfolytában 25 előadást ért meg a Magyar színházban „A lányom hozományja 500 millió”. Ez a színporkázóan keffelmes, romantikus vigjáték lesz a színház legközelebbi premierje. A próbák serényen folynak már belőle a főszerepeit Szabados Piroksa, Laczkó Aranka, Miklósi Margit, Aldor Juliska, Táray Ferencz, Izso, Mihályfi, Cselle Lajos, Leövey Leó, Örvössy Géza fogják játszani. A lányom hozományja 500 millió-nak kedden este lesz az első előadása.

Faust. Csütörtökön este hosszab pihentetés után új szereposztással fog színre kerülni Gounod híres operája, a „Faust”.

Tatárjárás — éjjel. Husvét vasárnapján éjjeli előadás is lesz a magyar színházban. Kálmán Imre példátlan népszerűségű operettje, a Tatárjárás fog színrekerülni s Lörently főhadnagy szerepét Sümei Odón fogja játszani. Az éjjeli előadást rendes hely- árrakkal tartják meg s fél 11 óraker kezdik.

Gyermek — előadás. Vasárnap délután a gyer- mek-világ öröme a Hófehérk és a 7 törpe c. énekes és táncos tündéri játékot fogják a színházban előadni olcsó helyárrakkal.

Mozgók műsora:

Egyetem mozgóban: Utoljára látható szerdán este az Egyetem-mozgóban A vasutkirály c. érdeke- szítő amerikai történet. Csütörtökön egy pompás ame- rikai vigjáték fog az Egyetem-mozgóban bemutatásra kerülni, amelynek címe: A modern lovag. Ez csak egy napig lesz látható, mintán pénteken nem lesz előadás.
Uránia mozgóban: A szent gyűlölet c. hatalmas film-csodának második, együtes befejező része látható szerdán és csütörtökön az Urániában. Szombaton és vasárnap egy izgalmas és páratlanul érdekes bűnügyi történet fogja lekötni a közönség figyelmét. Címe: Oköl- jog s főszerepeit Dora Kaies és Max Neufeld játszó.
Apollo mozgóban: A cayenni rab, Victor Hugo megfilmesített regénye lesz szerdán és csütörtökön az Apollo nagy szenzációja. Huszár Károly (a népszerű Pufi) és Zellnik Friedrich játsszák a grandiózus film vezető szerepét.

Gablakat legolcsóbban készít **JARAB**
Strada Regala 12a. (volt Majális-utca). 1316

Makói dughagyma és uradalmak
foghagyma által nemesít-
tett garantált
csiraképeségű magvak kaphatók kisebb és nagyobb
tételben Schwarcnál Nagyvárad, Szacsvey-u. 11.

Külföldi likör- és pezsgő-
különlegességek kaphatók **LUCULLUS-nál** Oradea-Mare
Bémer-tér. 1892

Viseljen sok előnye
mielőtt
PALMA
kaucsuk cipő- sarkot és cipő- talpat

Táblaüveg, demyonok
korcsmai és mindennemű
üvegárak nagyraktára
Péter és Schwarcz
Cluj, P. M. Viteazul (Szechenyi-tér) 34
1518
Legelőnyösebb beszerzési forrás

Felhívás! 5352
Alulírottak n. b. vevőközönségünknek tudom- mására hozzuk, hogy az általunk forga- lombba hozott **פוסט שול** krumpliciszt nem megbízhatónak nyilvánult, miért is kérjük a tőlünk vásárolt lisztet a pénz visszatéri- tése mellett hozzánk visszajuttatni szíves- kedjenek.
Cluj, 1923 III. 25-én.
Bermann Wolf. Spéter Mózes.

Uri és női divatcikkek
legolcsóbban a **HAJNAL**
ÁRUHÁZBAN
Cal. Regele Ferd.
(Wesselényi-u.) 1. szerezhető be. 5342

Telefon 31. **Ládagyár** Telefon 81.
Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1331
Sajovics és Lebovits fakeskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cornanji (volt Kajántól-ut) 1 szám

פוסט שול libazsir 1455
פוסט שול kapható Malom-utca 6
Lebovics Béla másááros üzletében Cluj

Raglán
esőköpeny, öltöny
Neumann M.
cégnél Cluj, Fötér
1502

Slovits és Izrael festészeti műferme str. G. Baritiu (Malom-u.) 12

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetsek egyszeri közlési díja szavanként 1.50 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 2.50 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lei. Jelleges hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadónivalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegkötség fizetendő.

Nagyobb mennyiségű prima minőségű hegyi széna ab vasut állomás eladó. Cim. Ercmann Adolf Katona jud. Cojogna. 5351

Főkönyvelő elsőrangú munkaerő dispositív és mérlegképes 18 éves gyakorlatl bármely szakmában megfelelő állást keres. Szíves megkereséseket „Perfekti” jellege alatt kiadó közvetít. 5356

Köser házikoszt kapható kihordásra is. Trefort u. 25 Burgerné. 5358

Rabbinatusi megbízott felügyeletével gyártott finom ételolaj sel peszach kapható péntek estig. Olajgyár, állatvásártér. 5354

Machula hölgyfodrász Unió-u. 24. Paróka készítés bőrválasztással. Ujdonság! Parókakölcsonzés!

Nelly kisasszony manikűröz. Hajat veszek. Tanuló lány felvétetik. Schunda cimbalom eladó. 5362

ROSENZWEIG ANTAL Cluj, fűszerkereskedő Piața M. Viteazul No. 38

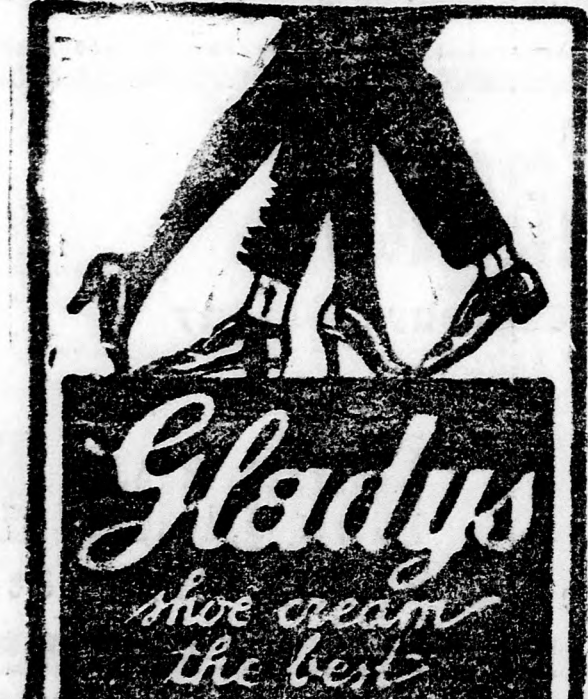
Husvétli FIDE של פסח fűszer cikkek mint minden évben kaphatók u. m. cukor, kávé, frank, beck, ecet, ecetszesz, só, dió, tea, borok, szilviorium, likőrök, kókusz stb. 1321

של פסח של פסח
Csokoládé előnyös árban csak
FAVORIT
csokoládégyárban kapható
Cluj, Calea Victoriei 99
Telefon 2-71 1371

Exportját és importját
Románia, Magyarország, Auszria és Németország között határidővel és legolcsóbb fix díjtételek mellett csak

Deutsch Testvérek
nemzetközi szállítási vállalata tudja lebonyolítani.
Központ: Cluj, Piața Unirii 26.
HÁZAK Wien I, Rottenturmstrasse 27 Budapest, VII., Rákóczi-ut 6., VII. Dohány-utca 3. Oradea Mare, Rákóczi-ut 24. Brasov, Kapu-utca 61. Arad, Simonyi-utca 13. Orsova, Dunapart. Szolnok Madách-utca 1. Expoziturák: Bruck, Hegyeshalom. Moson, Biharkezes, Békócsaba, Curtici, Kőtegyán, Biharpuszki.

Fuvarlevél felülvizsgálati iroda
Speciális dunai forgalom!

Gladys
shoe cream
the best
Az előkelő világ cipők émeje

KALAP!

Husvétli alkalmi kalapvétele!
A. Hoff & Co.
Tegyen egy próbát

a Piața Unirii 17 szám alatt megnyílt új kalap- és férfi-divatüzletben és meg fog győződni, hogy sehől jobb és olcsóbb árut nem kaphat

KALAP!

KALAP

KALAP

Butorkereskedők és butorvásárlók figyelmébe!

Mielőtt szükségletüket beszereznék tekintsek meg raktárunkat, ahol nagy választékban különösen háló-, ebédlő- és uriszobák kaphatók kedvező fizetési feltételek mellett is. Elvállalunk: szállodák, éttermek, kávéházak, üzletek, bankok stb. modern berendezését.

Victoria Faipari Műbutorgyár Rt.
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Gyártelep: Str. Bererie (Sörház-utca) 17. Üzlethelyiség: Sft. Georg (Szentgyörgy-u.) 5.

UJ ÜZLET!
Lób,
Baumzweig
și Fiul
női és férfi konfekció üzlete
Calea Regele Ferdinand (v. Ferenc József-ut) 34. (Uránia-mozgóval szemben)
Megérketek
a legújabb külföldi tavaszi női modellabato, férfi felöltők és öltönyök legjobb minőségben!
Mérték utáni rendelések 48 órán belül készülnek! 1468

Grünwald és Steiner
Cluj
Tavaszi divatujdonságok:
BOERBERRY, COOVERCOOT köpenyre és kosztümre, CSIKÓS ANYA-GOK ALJAKNAK nagy választékban 1472

N. é. hölgyközönség figyelmébe ajánlom újonnan fényesen átalakított női
Kalapszalómat
Párisi modellek megérkeztek. Átalakításokat hozott kelméből is jutányosan vállalunk. Gyászkalapok 3 óra alatt készülnék.
Moskovits Rózsika
(Aubon Marche)
Cluj, Str. Memorandului (v. Unió-utca) 9. 1427
Masamod cikkek gyári árában 00

Kenderzsineget, 1381
Zsinórokat és hevedereket raktárról szállít
Zsák Zsineg
Bleier és Weisz cég vezérképviselete:
Emanuil Salamon & Comp.
Cluj, Piața Mihai Viteazul 40 szám.

Utazó bőrönd és táska legjobb minőségben kapható Farmati bőröndösnél Cluj, strada Memorandului (Unió-u.) 16

Nagy mennyiségben érkezett:
Maister L'cuisé-Bad'sche Anilinek
Sósav Kénsav Szalmiákszesz Ablaktapasz (git) Firnisz Tavotta Olajok Enyv Kefeárúk
valamint minden-nemű festék- és fűszerárú előnyös árak mellett nagyban és kicsinyben kaphatók.
KALMÁR
Árufo gal'mi R.-T Clujstr Reg n' Maria 42

Tavaszi férfidivatkülönlegességekben
ujdonságok érkeztek
a Kalapkirályhoz Piața Unirii 24

SZERKESZTŐ HIVATAL
Cluj, Koloz L. Pop (Br...)
Az „UJ KE...
Szerkesztő hivatal Zs. N. Sz...
A kézirat szerkesztő...
VI. évfoly...
**UJ K...
Miért sz...
Az a...
romániai z...
A zsidó ké...
mukat me...
szállottak...
védelmére...
hogya a...
eredeti ja...
eszközölni...
harc beszé...
tos, hogy...
a jövőben...
tészéért. A...
polgári vis...
kiterjedő...
nek megfel...
A ro...
domásul ez...
arra a köv...
megszavaz...
van oldva...
tény nagy...
örvendetes...
véreink jog...
mégis a k...
megállapít...
megoldást...
sebben a...
támasztott...
lampolgári...
Hisze...
hosszu év...
tárgyát s...
ez az elem...
ez a zsidós...
Ahhoz, ho...
megoldódj...
a zsidóság...
jogok m...
lampolgár...
Erdel...
hangulatna...
alább isme...
szigetelt je...
ban egyen...
hajtsa végi...
Nagyon eso...
ugyanazzal...
száz évvel...
mok és neu...
tanulságait...
kérdés meg...
amely min...
zsidókérdés...
jogaihoz j...
népi saját...
keserű surl...
években ol...
európa zsidó...
A zst...
napelött és...
beszéléseket...
az eredmén...
Adolf képv...
fel a szenát...
A zsidó...
aiólott, hogy...
első paragra...
már megsza...
bályozta a**